

osnovati družino, me pa moramo na račun službe žrtvovati družino. To pa je za nas protinaravna zahteva; zato bo celibat učinkovito neugodno v moralnem oziru in če se z novim finančnim zakonom ne ukine, ima lahko slabe navedene posledice.

Družina brez dvoma danes propada. Mladina si je s svojimi skromnimi dohodki ne more osnovati, kdor pa ima družino, komaj živi. Ta bolni problem družine je treba začeti zdraviti drugje. Čemu bi se ne postavila neka meja v plači. Kjer ima mož 3000—4000 dohodkov, se žena lahko mirnim srcem umakne za domače ognjišče in da s tem prostor mlajšim.

Stvarni razlog za uvedbo delnega celibata učiteljic je obstojal v predpostavki, da se bodo na izpraznjena mesta, ki bodo nastala z možljivjo učiteljic z neučitelji, namestile mlajše tovarišice. In koliko je bilo namestitev na taka prazna mesta? Zelo malo! Dobro bi bilo, če bi vedeli za njih točno število. Zato naj se izdela statistika vseh onih učiteljic, ki so se poročile v času veljavnosti delnega ce-

libata. Odsek učiteljic pri JUU v Ljubljani bi bil gotovo pripravljen s pomočjo vseh prizadetih sestaviti tako statistiko. V interesu vseh prizadetih je, da pomagajo pri tem delu. Ako je kateri znan primer, da je tovarišica poročila neučitelja in s tem izgubila službo, naj takoj javi z dopisnico na odsek učiteljic JUU v Ljubljani.

Brezposelnih učiteljic v dravski banovini je le še kakih 200, sedaj na 2 leti ne bo nobenih učiteljskih abiturientov. L. 1940. bo učiteljstva celo primanjkovalo, zato je nujno, da se celibat ukine takoj, ker dolgo ne bo imel zato stvarne podlage.

Celibat je prekršil tudi načelo enakopravnosti uradnikov in uradnic, ki je povsem jasno izraženo dana ženskam z uradniškim zakonom iz l. 1931. Da se ta krivica popravi, si moramo prizadevati same. Tovarišice pošljite na razne liste čim več člankov, v katerih prikažete kako gledate ve na celibat, da bo spoznala naša javnost, kako krivična uredba je to.

Z. H. K.

Učiteljski pokret

Nekoliko statistike k našim anketam

Vprašanje raziskovanja življenjskih pogojev našega šoloobveznega otroka smo sprožili na precej široki osnovi. Naš program je obširen, za njega izvedbo pa je potreben kader izvežbanih delavcev. Doslej izvedeni ankete o stanovanjskih razmerah in o telesnem razvoju otrok, sta pokazali, da so naši sodelavci nesorazmerno razdeljeni po raznih delih Slovenije. Prav mučna bela polja bi se pokazala, če bi napravili zemljevid sodelavcev. Anketne pole pošiljamo samo tovarišem in tovarišicam, ki so se prijavili sekcijskemu odseku Učiteljskega pokreta.

Posamezni srezi so prijaviteli naslednje število sodelavcev:

Brežice	1
Celje	3
Celje, mesto	0
Črnomelj-Metlika	1
Lendava	2
Dravograd	3
Gornji grad	8
Kamnik	1
Kočevje	1
Konjice	1
Kranj	1
Krško	1
Laško	3
Litija	0
Ljubljana, okolica	0
Ljubljana, mesto	3
Ljutomer	2
Logatec	7
Maribor, desni breg	2
Maribor, levi breg	3
Maribor, mesto	1
Murska Sobota	4
Novo mesto	1
Ptuj	14
Ptuj, mesto	0
Radovljica	1
Slovenj Gradec	5
Škofja Loka	0
Šmarje	6

Skupaj prijavljenih . . . 75, od tega na ozemlju bivše Kranjske 16, v odstotkih = 21,33 %; na ozemlju bivše Štajerske 59, v odstotkih = 78,67 %.

»Trdo je življenje, z vsakim nohtom se držimo zanj. Človek pač mora živeti, a nihče ga ne vpraša kako! Učiteljska je slaba, zelo slaba, a nihče mu ne pomaga. Izdatki za najpotrebnejše nadkriljujejo dohodek. Cene so sploh poškožile, pravijo, da za četrtino, a dohodki . . . Kaj bi o tem govoril in filozofiral . . . Povišanje plače bi človeku odvalilo težko kamenje s prsi in laže bi dihal . . . je zapisal Jaka nekoč, ko je prišel prvega v mesecu domov s pestjo denarja. Zenskih solz Jaka ni rad gledal. . .

»Vedno stojim na enem mestu, kakor da sem prirastel. Nikamor ne pridem z dohodki naprej! O, prosjaci! pa ne bom, le s poštenim bojem si hočem priboriti. A boj . . . ? . . . Nekateri moji tovariši stoji na enem ali dveh klinih višje kakor jaz. Ne, ne, prodaja samoga sebe . . . Napredovanje! Ko bi že enkrat napredoval brez kakih posebnih protiuslug?« je stalo na drugem listu.

Knjižica je bila res prav zanimiva. Bila je polna skromnih želj učitelja Jake.

Tretji in več nadaljnjih listov so bili popisani z imeni krajev, v katerih je služboval Jaka. Jaka je hranil kup premestilnih dekretov. Služboval je v mnogih krajih, a kot dober učitelj in znan javni delavec ni rad hodil iz kraja v kraj.

Zapisal je »Komaj sem se privadil kraja in ljudi, komaj sem prijel z vso mladeniško silo za delo, sem moral romati naprej . . . Smilila se mi je mladina in ljudje, smililo se mi je delo, ki ga na tak način ne bom nikdar dokončal. Stalnost bi učiteljevo delo med narodom dokončala. . .«

Na prihodnjih listih svoje skrivnostne knjižnice je pisaril o slabih šolah. Skoraj nobena ne ustreza svojemu namenu. Slabo so zidane, temne, vlažne . . . Kaj bo z zdravjem mladine?

Jaka je sanjal o novi šoli, o lepi in zračni šoli, v njej veselje in otroški vrisk. »Nova šola« je izvenel konce tega odstavka.

Iz navedenega je razvidno, da so nekateri deli Slovenije prav dobro zastopani pri anketiranju, o mnogih pa ne vemo ničesar, kakor da jih ni, n. pr.: Dolenci, Kočevska in Gorenjska. Prepričani smo, da so tudi tam tovariši ali tovarišice, ki bi bili voljni sodelovati. Ni učitelja, ki bi pri svojem delu ne naletel na malo prijetno dilemo: »Kje tiči vzrok, da ne morem doseči pravih uspehov? Ali sem morda slab učitelj?« Med vsem je moral vendar dognati, da so med drugim krive slabih uspehov tudi socialne prilike, ki jih je treba dobro poznati.

K spoznavanju socialnih prilik nas vodi edina želja: pomagati mladini. Življenjske pogoje moramo spoznati v celoti, ne samo posamezne slučaje! Zbrati moramo stvarne podatke iz vseh delov Slovenije. Že danes lahko ugotovimo, da je življenjski standard kmečkega otroka nižji od delavskega in nameščenjskega otroka, četudi je stabilnejši.

Nujno bi bilo, da se udeleže nadaljnjih anket učiteljic iz vseh delov Slovenije, da bo slika socialnih razmer čim popolnejša. Izgovor, da ne spada to delo v naš delokrog, je prazen, kajti učiteljci smo poklicani, da pred očujemo javnosti stvarni položaj šolske mladine. Nujno je tudi, da izvajamo zaključke za delo pri pouku in vzgoji.

Letos začnemo z anketo o obleki šolske mladine. Sledila bo anketa o prehrani.

Kdor bi bil voljan sodelovati pri letošnjih anketah, naj se prijavi sekcijskemu odseku Učiteljskega pokreta! Tajništvo je urejeno, ne strašite se nerešenih dopisov!

F. K.-c.

LJUBLJANA — MESTNI TRG

In tako je vsak nadaljnji list nosil skromne želje. Jaka je vsako zapisal z vso pažljivostjo razumnega in dobrega učitelja. Mnogo je bilo takih želja in ako bi se učitelj Jaki vse izpolnil, bi bilo res kakor v pravljici »Mizica, pogrni se!« Zato je Jaka napisal na knjižico tak naslov.

Nekega dne je Jaka nekam čudno oživel, vzvalovile so tudi množice. Svojo skrivnostno knjižico je začel nositi kar s seboj, ker iskričasta upanja v boljše čase je vzplamtela v njegovi duši. . .

Napočil je namreč trenutek, ko so začeli narodni izbranci govoriti o boljših časih. Narod je obstal sredi dela in poslušal preroke lepšega življenja. Začela se je nekrvava borba za ljudi, kupovanje duš in glasov z obljubami. . . In koliko je bilo lepših obljub, nebesa bodo že na zemlji. Narod je vriskal in pozabil na trpljenje.

Tudi Jaka je poslušal govornike in preroke. Bil je pa tako skromen, da ni mogel vsega razumeti, vsega si ni mogel zapomniti. Da ne bi pozabil, kaj bo vse prejel z nastopom novih časov — o zlati časi — si je vse obljube prerokov, ki so se nanašale na njegovo želje v njegovi knjižici, rdeče parkrat podčrtal. Jaka je podčrtaval in podčrtaval, da je bilo veselje. Vse želje je podčrtal, vse se mu bo izpolnilo: plača bo višja, napredoval bo, novo šolo bo zidal in . . . in sploh bo živel kakor v pravljici. Pa to še ni bilo dovolj, Jaka si je moral zapisati še obljube, o katerih si ni drznil niti misliti. Tako dobri so bili gospodje preroki. . .

Borba je bila izvojevana, dobro se je končalo za glasnike boljših časov, a slabo za učitelja Jaka. . . obljube so ostale le obljube, želje, tolikokrat rdeče podčrtane v njegovi beležnici, pravljica. Povišanje plače pravljica, napredovanje pravljica, nova šola pravljica, stalnost pravljica in vse drugo sama pravljica. . . in pravljica bo ostala. . .

»Mizica, pogrni se!«

Splošne vesti

TOVARIŠICE!

Bliža se desetletnica ustanovitve gospodinjstvo-nadaljevalnih šol. Vabimo vse one tovarišice, ki so tokom teh let že poučevale, oziroma šole vodile, pa so iz kakršnih koli vzrokov prenehale, da ponovno poprimajo za delo.

Prav tako vabimo vse one tovarišice, ki so absolvirale predpisane tečaje, prirežene od banovine, a do sedaj še niso imele prilike in možnosti organizirati gospodinjstvo-nadaljevalne šole. Odbor upravičeno pričakuje, da se boste kot polno kvalificirane odzvale na to povabilo.

Naj bo porast števila šol naša manifestacija ob desetletnici! Premostite zapreke s svojo dobro voljo in poštenostjo!

Prošnje za ustanovitev je poslati čimprej kraljevski banski upravi, kmetijski oddelek. Odbor.

— Gg. poverjenike (-ce) Slovenske šolske matice vljudno naprošamo, da nam do konca novembra sigurno dostavijo članske sezname, oziroma naznanijo vsaj dokončno število prijavljenega članstva, da moremo določiti naklado knjigam za leto 1938. Doslej smo prejeli sezname od devetih poverjeništev, od vseh ostalih pričakujemo iste do konca tekočega meseca. Upoštevajte našo prošnjo, da ne bo zopet zamude, kakor je bila v letu 1937. Odbor SSM.

— Dravska finančna direkcija razglša: Vsi državni upokojenci (-ke), ki so zase in za svoje rodbinske člane dobili železniške legitimacije od dravske finančne direkcije, naj jih zaradi podaljšanja veljavnosti za prihodnje leto predložijo tej direkciji že v drugi polovici meseca decembra, da jih bodo lahko uporabljali za vožnjo takoj v začetku leta 1939. Vsaki legitimaciji je treba priložiti železniško znamko za 2 din, ki se kupi pri blagajni železniške postaje. Znamke ne sme nihče sam nalepiti v legitimaciji. Predložene poštno znamke ali kolke bo direkcija upokojencem

Kuhinjsko posodo — jedilno orodje — vse za gospodinjstvo
FRANC GOLOB — LJUBLJANA — WOLFOVA ULICA 8

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Slike s Ptujkega polja (med drugim prinaša). Vsi evropski narodi posvečajo pozornost fizični vzgoji in ozdravljenju svojih množic, le pri nas se nihče ne trudi, da bi zaustavil fizični razvoj slovenskega naroda, ki postaja dan za dnem bolj očit. — Treba je obiskati le naše šole, v katere zahajajo otroci ptujke okolice, pa ne bo o tem razkroju in razpadu nihče več dvomil. Ogronna večina naših »kmečkih« otrok, ki jih razni »diletični« mladinski pisatelji stavljajo mestnim otrokom za vzgled zdravia in moči, je neverjetno blede, suha, sestradana in razcepana. Večina otrok je zaradi slabe hrane in pretežkega dela telesno zaostala in boleha. »Večernik« 12. XI.)

— I Skrb za pravilno vzgojo mladine. Otroke bi bilo treba uvajati v obvezno šolanje s posetom igrišč, odnosno otroških zavetišč. Država, občina in zasebna društva naj odločno poskrbe, da bodo otroci lahko nemoteno obiskovati šole. Ustanoviti bo treba posebne šolske kuhinje, domove za otroke, ki stanujejo daleč od šole, šolskim otrokom pa naj odločilni čimtelji delijo tudi obleko, učila in drugo potrebno. V prostem času naj se otroci mude na igriščih. Treba bi bilo urediti šolske kolonije, čitalnice, otroške delav-

vračala, ker jih ne more uporabljati; ravno tako ne bo direkcija sprejemala gotovine, ker nima žel. znamk v zalogi. Razen žel. znamke mora vsak upokojenec predložiti kupon (odreček) ček, nakaznice, po kateri je prejel pokojnino za zadnji mesec. Brez tega dokazila se veljavnost žel. legitimacije ne bo podaljšala, ker se sicer ne more ugotoviti proučevanja istovetnosti. Prav tako mora poslati kupon ček, nakaznice, kdor prosi za novo žel. legitimacijo.

— Vodnikova družba bo letos izdala povest »Večne vezi« izpod peresa znanega slovenskega pisatelja dr. I. Sorlija. V tej svoji najnovejši povesti je zajel pisatelj problem slovenskega vojnega begunca. Podal nam je živo sliko, beguncev-Slovencev, ki so leta 1918. s težkim srcem zapustili svojo rodno zemljo ter bežali . . . Mnogo družin se je ločilo. Toda čas leči vse rane — na koncu povesti doživimo spravo in mir v srečnem družinskem življenju. Povest je pisana izredno spretno in zajemljivo. Prijave za včlanjenje sprejemajo poverjeniki in družbena pisarna v Ljubljani, Knafljeva ulica 5. Članarina znaša 20 din. Za ta mal denar dobite štiri knjige, med njimi Vodnikovo pratiko.

— Poročila sta se v nedeljo učitelj Lado Ambrožič iz Stične in učiteljica Mica Adamičeva iz St. Petra pri Novem mestu. Cestitamoi!

— Gg. poverjenikom (-icam) Vodnikove družbe. Vse gg. poverjenike (-ice), ki še niso poslali nabiralnih pol, prav vljudno prosim Vodnikova družba, da naj čimprej pošljejo svoje nabiralne pole, da more družbena pisarna pripraviti vse potrebno za ekspedicijsko letošnjih družbenih knjig. Z razpošiljanjem knjig pričnemo 20. novembra.

— Za Foersterjevo knjigo »Življenja mo-drost« podaljšuje Delavska založba v Ljubljani subskripcijski rok do 31. decembra 1938. Cena v platno vezani knjigi 120 din, pozneje več. Lahko plačate v obrokih po 20 din.

nice in podobno. Osnuje naj se čimveč zavetišč, da bi otroci brez staršev, zapuščeni in nezakonski otroci dobili čim boljše socialne in gnotne pogoje za življenje. Zavetišča naj bi poleg drugega skrbelo tudi za to, da bi poiskala nezakonske očete ter jih prisilila na plačevanje preživnine. (»Domovina« 10. X.)

— I Kmetijski list od 9. nov. priobčuje citat iz uvodnika Ob otvoritvi novih šol, ki je izšel v »Učiteljskem tovarišu«.

— I Gradnja šole pri Sv. Treh kraljih. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je sklenila, da pri Sv. Treh kraljih na lastne stroške zgradi in opremljeno šolo, ki bo odgovarjala vsem sodobnim predpisom. Stavbišče je že kupljeno in se bo gradnja nove šole spomladaj pričela. (»Večernik« 12. XI.)

— I Podpore za nove šole. Prosvetni minister je podpisal odlok, s katerim je odobril denarno podporo za zidanje novih šol v Sloveniji naslednjim šolskim odborom: Lučine 15.000 din, Sv. Katarina 10.000, Ajdovec 10.000, Sv. Trije kralji 10.000, Reteče 10.000, Vrh pri Sv. Treh kraljih 10.000, Benica 10.000, Petrova vas 10.000, Čatež 10.000, Dolso 10.000, Zavrč 10.000, Zelezna gora 10.000 in Zlato polje 10.000 din. (»Večernik« 12. XI.)

Učiteljska tiskarna

— t Šolska upraviteljstva Ljubljane in sreza Ljubljane-okolice se opozarja, da je izšel zemljevid Ljubljane in sreza Ljubljane-okolice. Knjižarna Učiteljske tiskarne Vam jih nudi v lepem izdelku.

— t Sv. Miklavž že prihaja. Ne pozabite ga poslati v Knjižarno Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali v njeno podružnico v Mariboru. Pripravljena dobi lepa darila. Otrokom v najplemenitejše veselje, pouk in razvedrilo.

— t Vadite petje? Imate pevski zbor? Odprite cenovnik Učiteljske tiskarne v Ljubljani, ki ste ga prejeli. Na strani 44. dobite zbirko pesmaric in muzikalij. Pridno segajte po njih in dobro Vam bodo služile pri raznih narodnih in šolskih prireditvah.

— t O našem najpopularnejšem skladatelju Emilu Adamiču, čigar pesmi poje vsak Slovenec, je izšla knjiga izpod peresa Lucijana Marije Škerjanca. Če preberete in preštudirate vsebino knjige, se boste živeli v njegova dela. Laže jih boste doumevali. — Knjigo dobite v Knjižarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

— t Ali ste že pregledali svojo zbirko učil? Gotovo vam manjka marsikaj prepotrebne pri učenju fizike, kemije, prirodopisja, zemljepisja ali zgodovine. Naročite, kar vam manjka, v Knjižarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali pri njeni podružnici v Mariboru.

— t Zelite prekopicirati načrt ali kak črtež, nabavite si svetlopisni papir »Jasnit«, ki se izdeluje v Učiteljski tiskarni.

Mladinska matica

— mm Nove izredne publikacije Mladinske matice. Za Miklavža pripravlja M. M. našim najmlajšim lepo presenečenje. Izide namreč slikanica »Živalci«. Knjiga izide na kartonastem papirju, v štiribarvnem tisku, z izvirnimi slikami in testom. Poleg štiribarvnih slik bodo na drugi strani enobarvni obrisi istih slik, tako da jih bodo otroci lahko prerisavali in barvali z vodnimi barvami ali z barvastimi svinčniki. Knjiga bo stala za člane Mladinske matice le 12 din. Lanska slikanica »Palčki« je pošla v samih treh tednih in zapozneli naročniki knjige niso mogli več dobiti. Ker je tudi letos naklada za slikanico »Živalci« omejena in se je bati, da bodo ostali zapozneli naročniki brez nje, naj jo vsi naročijo čimprej. Zaradi verzov, ki bodo tiskani v velikih črkah, bo slikanica primerna posebno za učenje prvih razredov. Veseli jo bodo seveda tudi otroci drugih in tretjih razredov, pa tudi oni, ki ne hodijo še v šolo. Za otroke od tretjega šolskega leta dalje pripravljamo Mladinska matica za Miklavža mladinsko povest »Tonček«, Pavle Sedmak, avtor »Kaplana Martina Čedermaca«, ki je vzbudil lani v publikacijah »Slovenske matice« toliko pozornosti, opisuje v tej knjigi življenje slovenskega učenca na Primorskem. Veseli in žalostni dogodki se vrstijo s čudovito resničnostjo. Knjigo je ilustriral Oskar Gaspari. Kartonirani izvod so po 15 din, v polplatno vezani po 19 din in v celo platno vezani po 22 din. Poleg tega izda Mladinska matica za Božič še 3. zvezek Cicibanove knjiz-

nice, kot pomožno čtivo za učence prvih razredov. Izviren tekst bo tiskan v velikih črkah in bo bogato ilustriran. Knjižico uredi pesnik Fran Roš. Stala bo pri naročilu nad 10 izvodov le po din 1,50. — Naročila za vse te knjige sprejema Mladinska matica v Ljubljani, Franciška ulica 6/L.

—mm Na vezane izvode publikacij Mladinske matice za šolske knjižnice nam manjka še mnogo naročil, tudi od šol, ki sicer redno naročajo rezerviranje vezanih izvodov za knjižnico. Ker se bojimo, da bi pri prekasni naročitvi ne mogli postreči vsem šolam, prosimo cenj. tov. upravitelje, da nam taka naročila določijo čimprej. Plačila iz fondov šolske dotacije se izvrše lahko konec leta. Točno število takih naročil nam je potrebno zaradi določitve višine naklade. Za malenkostno ceno 47 din se lahko obogatijo šolske knjižnice za 4 vezane knjige, od katerih bo samo »Naš rod« obsegal 360 strani.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

—iz Pozdravne brzojavke in izraze solidarnosti so poslali izvršnemu odboru JUU odnosno predsedniku Ivanu Dimniku:

Učiteljstvo sreza Dubrovnik;
učiteljstvo sreza Sarajevo;
učiteljstvo sreza Ljubuški;
učiteljstvo sreza Gračac;
učiteljstvo sreza Radovišče;
učiteljstvo sreza Prokuplje.

—iz Dobrotnik Jugoslovanskega učiteljskega združenja. Učiteljsko društvo Mostar je vplačalo centralni blagajni JUU 500 din in vpisalo za dobrotnika pokojnega Ahmeda Djikića, bivšega učitelja.

—iz Za Socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je darovalo sresko društvo Mladenovac 200 din.

—iz Za Dobrotnika JUU je vpisala svoje- ga očeta Mladena Milića gospa Dobriča Milošević, roj. Milić, in vplačala centralni blagajni 300 din.

Iz društev

Vabila

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — zah. del bo zborovalo dne 26. novembra 1938. ob 9. uri v magistratni sejni dvorani v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Predavala bo tov. Angela Vode o nalogah današnje žene s posebnim ozirom na učiteljico.

Poročila

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO CELJE je zborovalo 12. t. m. ob udeležbi 162 učiteljskega. Predsednik je uvodoma posebej pozdravil 11 novo vstopivših članov in članic. Nato se je spominjal dogodkov iz zadnjega zborovanja v juniju, zlasti onih v bratski CSR. Ob 20 letnici obstoja Jugoslavije, ki je ustavila proces raznarodovanja Slovencev potom tujih šol na bivšem štajerskem, je prikazal stanje našega šolstva in položaj stanu. Omenil je bližnjo 20 letnico smrti Ivana Cankarja. Ob »Popotnikov« 60 letnici je iz njegovega 1. letnika, ki je izhajal v Celju, citiral zanimive odstavke, ki označujejo dobo, idealizem in svobodoljubje slovenskega učiteljstva. Izmed domačih sotrudnikov 1. letnika živita še v Celju T. Grah in v Zalcu A. Petriček. Izrečena je bila iskrena poslovilna beseda tov. Lušinu, ki je bil iz Braslove premeščen v Doljno Toplo reber. Prečitalo se je zanimivo pismo tov. Kössnerja iz moravske banovine. O banovinski skupščini JUJ v Ljubljani je poročal tov. Jagrovič, o burni glavni skupščini v Zagrebu pa tov. Hajnsček.

Sledil je društveni občni zbor. Iz tajniškega poročila tov. Jagroviča je bilo razvidno, da je imelo društvo v minulim šolskem letu 206 članov in je bilo na 6 zborovanjih z 8 predavanji 956 navzočih. Tov. Zdolšek je v blagajniškem poročilu izkazal 36.244 din dohodkov in 35.503 din izdatkov. Tov. Gobec je navedel, da poseduje društvena knjižnica 572 del in je izposodila 128 knjig. Na predlog tov. ge. Schreinerjeve za nadzorstvo je bila upravi soglasno izrečena razrešnica

Prof. g. dr. Fran Zguc je predaval »O nalogah sodobne vzgoje«. Prikazal je agonijo proizvodnega sistema družbe in v zvezi s tem pretrese, ki se odražajo v sodobnem vzgojstvu. Ugotovil je temelje vzgoje in njena pota, po katerih naj človeštvo varno dospje v dobro bodočnost. Dodatno je prečital psihološko črtico »Sestrica«, ki obravnava enega izmed problemov mladinske vzgoje. Za svoja izvajanja je žel mnogo odobravanja.

Za odsek učiteljic je poročala tov. Zupanova. Stavila je predloge za način izvedbe akcije za pomoč slovenski mladini v siromašnih obmejnih predelih. Učiteljstvo bo to akcijo izvedlo in do 10. decembra poslalo zbrana darila na oblačilih, živilih in knjigah tov. ge. Ivanki Zupančičevi v Celje. V isti namen je članstvo takoj zbralo 250 din.

Nabavo velikih stenskih zemljevidov celjskega okraja, ki jih izda Učiteljska tiskarna, je šolam in občinam priporočal tov. Pogačnik. Nova pravila Učiteljske samopomoči je tolmačil tov. Volavšek. O Slov. šolski matici je referiral tov. Gobec.

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

1. Obsojamo neparlamentarno postopanje manjšine, s katerim je povzročila razpust

Šolski radio

—r VIII. Torek, 22. novembra. Slovenski rudarski otroci iz Srbije v Sloveniji; gdč. Julija Sušteršič. Razpored: 1. Tone Seliškar: Pojoči rudarji. (Dekl.) 2. Zivljenje v rudarski koloniji. 3. Beseda rudarjevega otroka. (Odlomek.) 4. Gor čez jezero. (Posnetek na plošči.) 5. M. Kunčič: Andrejku se toži po domu. (Dekl.) 6. Kako je bilo v koloniji? II.—III.

—r Petek, 25. novembra. Razpored: Naši izseljenci po raznih evropskih državah; gdč. Julija Sušteršič. 1. J. Vovk: Bajka o kruhu. (Dekl.) 2. Zakaj so odšli Slovenci v tujino? 3. V katere države so se izselili? 4. Delo našega izseljenca v tujini. 5. Naša mladina v tujini. 6. I. Cankar: O domovino, ti si kakor zdravje! (Recit.) 7. Zakaj in koliko izseljenec se vrne v domovino. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 20. novembra, ob 17. uri predavanje ing. Pahorja Bogdana: Zakon o pridelku in njegova uporaba.

glavne skupščine JUJ v Zagrebu. Po novih pravilih JUJ naj se prenese glavno delo organizacije na banovinske sekcije. Učiteljstvo naj bo kot stan strnjeno le v stanovski organizaciji.

2. Materialni položaj učiteljstva kakor državnega uradništva sploh je zelo težak. Uradništvo je prezadolženo, učiteljska deca s podeželja je v nevarnosti, da se ne bo mogla šolati v mestih. Učiteljstvo nosi v svojem javnem delu velike materialne žrtve. Možnost njegovega stalnega strokovnega izpopolnjevanja je ogrožena. Prosimo za nujno potrebno povišanje prejemkov aktivnim in upokojenim drž. nameščencem, za izenačenje prejemkov vseh učiteljic, za vrnitev doklad za učiteljske žene in za priznanje pravice do doklade tudi za deco učiteljic. Takoj naj se izvedejo napredovanja vseh, ki so pravico zanja že dosegli.

3. Uradne okrajne učiteljske konference, ki se vrše letno dvakrat, nalagajo učiteljstvu znatne denarne žrtve, ki jih ob svojih sedanjih prejemkih le težko zmora. Zato naj se učiteljstvo zopet prizna pravico do dnevnice in povrnitve stroškov za posejanje teh obveznih okrajnih konferenc.

Fran Roš, preds. Adolf Jagrovič, tajnik.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DESNI BREG je zborovalo dne 5. novembra t. l. v Studencih. Navzočih je bilo 86 članov ali 76 %. V društvo je pristopilo 13 članov, izstopili so pa 4, ki so šli v pokoj. Tov. predsednik je uvodoma pojasnil vzrok, da je prvo zborovanje toliko zakasnelo, pozdravil je vse številne nove člane, ki so bili nameščeni, premeščeni v društveno območje, ali so se pa ponovno včlanili.

I. Tov. Ledinek je podal k objavljenemu poročilu o ban. skupščini v »Učit. tovarišu« še nekaj pripomb. Posebej je še prikazal pomen organizacije, katere nujnost bi šele takrat začutili, če je ne bi imeli.

II. Občni zbor: 1. Tov. predsednik poda situacijsko poročilo, poroča o delu centrale, sekcije kakor tudi domačega društva. Zanimiva so izvajanja, kako gotovi člani razumejo stanovsko organizacijo: »bom izstopil, če ne bo zame ničesar storila«. Težko je take člane zadovoljiti posebno še takrat, če se ni nikdar obrnil na organizacijo za pomoč. Tov. tajnik poroča, da je imelo lani društvo 8 zborovanj z 10 predavanji. Povprečni obisk je bil 64 %. Ugotovil je tudi, da skupna zborovanja nimajo pravega uspeha, ne stanovskega, ne poklicnega, a tudi ne tovariškega. Za redno delo je potreben manjši forum, ki je medsebojno že nekako povezan. Med letom je izstopilo nekaj članov, nekateri zaradi članarine (koristi brez žrtve!), drugi zopet zaradi osebnih interesov; vzklik temu pa število članov raste. Tov. blagajnik izraža zadovoljstvo nad rednejšim plačevanjem članarine kakor prejšnjega leta. Letni promet znaša din 34.656,43. Po poročilu nadzor, odbora je bila upravi dana soglasna razrešnica za poslovno leto 1937/38. — 2. Proračun je bil po daljši debati soglasno sprejet. Članarina znaša za učiteljic poročene učiteljske 10 din, za ostale 18 din. Pri prihodnji ban. skupščini naj delegati iznesejo zahtevo, da se zniša članarina, in sicer a) postavka za U. T., b) črta naj se prispevek za pevski zbor. — 3. V stanovsko časno razsodišče so bili izvoljeni tov. in tovarišice: predsedniki: Zorn Josip, Hriberšek Emilija in Crnko Jernej; člana: Vranc Ernest in Martelanec Dora; namestnika: Podgornik Filip in Alt Adela; tajnik: Čeh Branko in nam. Mihelič Vilko. Volitve so se vršile z vzklikom.

III. Za leto 1938/39. je bil sprejet naslednji delovni program: 1. Proučevanje dece in šolsko delo. 2. Bodoča družba in šola. 3. Nujnost teorije za prakso. 4. Pogleidi na sodobno šolo. 5. Računstvo v zač. pouku. 6. Računstvo na srednji in višji stopnji. 7. Jezikovni pouk v sodobni šoli in 8. Jezikovno oblikovanje na nižji stopnji.

IV. Tov. J. Kontler in E. Vranc sta podala svoje vtise s počitniškega ped. tečaja Pedagoškega društva v Ljubljani.

Ob zaključku je tov. tajnik pozval vse člane, da se udeležijo koncerta UPZ dne 19. novembra v Mariboru. Skupnega zborovanja se društvo ne bo udeležilo.

Petrovič Simon, preds. Ledinek Miloš, taj.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA - MESTO je zborovalo v soboto, 29. oktobra t. l., dopoldne z običajnim dnevnim redom rednega običajnega zbora. Od 230 članov je bilo navzočih 140.

Po pozdravnem nagovoru se je spomnil predsednik pokojnega kneza Arzena Karadordevića in 20 letnice narodnega osvobodjenja.

Sledilo je zanimivo predavanje o pouku slovensčine s posebnim ozirom na 4. razred, iz katerega prestopajo učenci v srednjo šolo. G. prof. Rupelj je omenil razne hibe in pomanjkljivosti dosedanjega pouka v ljudski šoli glede čitanja, pripovedovanja, slovnice, pravopisa in spisja in je podal tudi potrebne nasvete za doseganje boljših uspehov. Precej razgibana debata je pokazala na razne ovire, ki otežujejo učiteljevo delo v tej smeri, med katerimi je največja ta, da je odmerjeno slovensčini premalo učnih ur — v 4. razredu samo 3 — na račun manj važnih postranskih predmetov. Ob tej priliki je bil soglasno sprejet predlog, da oskrbi upravni odbor predavanje o reorganizaciji pouka na ljudskih in srednjih šolah.

Predavanju je sledilo poročilo o banovinski in drž. skupščini. Prvo je podala tov. Lučkiva, drugo pa tov. Hreščak, ki je pokazal na neplodno delo takih skupščin zaradi preogromnega števila delegatov ter izrazil mnenje, da bo treba v tej smeri izpremembe pravil. Podal pa bo izčrpnije poročilo po izredni skupščini, ki se bo vršila v Zagrebu meseca novembra. Obe poročili sta bili z odobravanjem sprejeti.

Sledilo je poročilo upravnega odbora. Predsednik je podal splošni pregled važnejših dogodkov v organizaciji, priporočal naše gospodarske ustanove in apeliral na članstvo, da se oklene organizacije s še večjim zaupanjem ter mirno pričakuje boljših in veselejših časov. O tekočem društvenem delovanju v letu 1937/38. je poročal tajnik, ki je omenil med drugim 9 odborovih sej, 5 zborovanj z 8 predavanji in da šteje društvo 230 članov. Blagajniško poročilo izkazuje za preteklo leto 47.570 din dohodkov in 48.355 din izdatkov. Na osnovi teh poročil in revizije nadzornega odbora je bila predlagana in soglasno odobrena razrešnica upravnemu odboru, tajniku in blagajničarki pa posebna pohvala in priznanje.

Po soglasnem sklepu vstopi tovariš Jos. Pleničar v časno stanovsko razsodišče, tov. Jos. Miheličeva pa v učit. pokret. Pri razgovoru o programu za bodoče poslovno leto je bil sprejet predlog, da zainteresira upravni odbor merodajne faktorje krajevne šolskega odbora ter uvede poleg drugih predavanj tudi razgovore o šolskih potrebščinah in ostalih važnih ljudskošolskih zadevah.

Ko je tov. Čučkova podala še pojasnila k vprašalnim polam učit. pokreta, tov. Zor pa priporočil zemljevid Ljubljana in okolice, je zaključil predsednik zborovanje.

Vek. Mlekuž, preds. Jos. Mihelič, taj.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je zborovalo v Ljubljani dne 31. oktobra 1938. ob navzočnosti 78 članov.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Vrhovec Stanko, ki se je v izbranih besedah spominjal 20 letnice našega osvobodjenja in obširno poročal o 1. dnevu ban. skupščine in o delu posameznih odsekov ter njih sklepov. Tov. Tavčar pa je poročal o 2. dnevu skupščine, posebno še o delu odseka za tisk.

Tov. Zupančič Nataša je na koncu svojega poročila o glavni skupščini dejala: Zadnja glavna skupščina je dokazala, da je delo na teh skupščinah otežkočeno, če ne nemo-goče, zaradi prevelikega števila ljudi, ki se ne morejo zediniti v sklepe. Zato so že nekatere sekcije predlagale, naj se pravila JUJ izpremenijo. Razširi naj se delokrog banovinskih skupščin, ki naj rešujejo glavna vprašanja organizacije, in iz teh skupščin naj se pošljejo delegati na glavne skupščine.

Tov. Deželova je objavila obračun za l. 1937/38. in proračun za prihodnje poslovno leto. Oba sta bila z odobravanjem sprejeta. Vestnemu in vztrajnemu delu tov. blagajničarke, ki je tudi na tem zborovanju odklonila predlagano nagrado, se ima društvo zahvaliti, da se je blagajniško stanje tako izboljšalo in je mogel odbor predlagati, naj se zniža podporni fond na 2 din mesečno. članarina pa za 50 par. Tako bo znašala mesečna dajatev od 1. novembra 1938. dalje 19 din za člana.

Na predlog tov. tajnice so bili v stanovsko razsodišče izvoljeni dosedajni člani. Zbor je sprejel te-le predloge:

1. V primeru, da bi se videlo, da socialni fond ni neobhodno takoj potreben, ga sme odbor podeliti kakor socialni gospodarski učiteljski ustanovi, ki ga sme uporabiti le v socialne svrhe učiteljstva našega društva.

2. Pravilnik za obračun B naj se tako izpremeni, da ne bo treba ob koncu proračunskega leta vračati preostale imovine o stvarnih izdatkih, temveč naj se vodi le evidenca o preostankih, ki se smejo v isto svrhu prihodnje in mogoče naknadno leto uporabiti. Za osebne izdatke pa naj ostane dosedanje pravilo.

Zimski plašči,

kostumi, kompleji,
obleke in bluze

samo zadnje novosti

v največji izbiri pri

ELITE

Prešernova ulica št. 7-9

LJUBLJANA